

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA BREABIN c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 12544/08)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

7 aprilie 2009

DEFINITIVĂ
la 07 iunie 2009
potrivit articolului 44 § 2 (b) din Convenție

Poate fi obiectul revizuirii editoriale, inclusiv în ce privește traducerea.

În cauza Breabin c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a IV-a), statuînd într-o cameră compusă din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judecători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberînd în secret la 17 martie 2009,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată în aceeași zi

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată printr-o cerere (nr.12544/08) contra Republicii Moldova, depusă la 05 februarie 2008 la Curte, în conformitate cu articolul 34 din Convenția privind Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenție”) de către cetățeanul Republicii Moldova, dl Dumitru Breabin („reclamantul”).

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl G. Ulianovschi, avocat care practică în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova (“Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, d-l V.Grosu.

3. Reclamantul pretinde că a fost victima unor brutalități severe polițienești și precum că autoritățile nu au efectuat o investigație corespunzătoare cu privire la acest incident, încălcîndu-se astfel Articolul 3 din Convenție. Reclamantul, de asemenea, s-a plîns de încălcarea Articolului 13 din Convenție

4. La 21 aprilie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice cererea Guvernului. De asemenea, s-a decis examinarea în fond a cererii odată cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 din Convenție).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1959 și locuiește în Chișinău. El este șofer, dar la momentul celor întîmplate nu era angajat în câmpul muncii.

6. El a fost suspectat de falsificarea unor documente cu privire la vânzarea-cumpărarea unui apartament în Chișinău și la 21 decembrie 2004 a fost citat pentru o interogare la Ministerul Afacerilor Interne.

7. El s-a conformat citării și s-a prezentat în biroul polițiștilor N.T. și S.D., în edificiul Ministerului Afacerilor Interne. Momentul sosirii în incinta edificiului Ministerului Afacerilor Interne este contestabil de ambele părți. Potrivit reclamantului, el a sosit aproximativ la ora 9.00, în timp ce Guvernul susține că el a venit la ora 13.00. După cum susține reclamantul, cei doi polițiști au încercat să-l forțeze să-și recunoască fapta și atunci când a refuzat, l-au bătut cu bastoane din cauciuc și i-au aplicat lovituri în cap. După o lovitură cu pumnul la urechea dreaptă el și-a pierdut cunoștința pentru câteva minute. Afirmațiile cu privire la maltratări sunt contestate de Guvern. Este incontestabil faptul că audierea a avut loc. Durata interogatoriului este, de asemenea, disputabilă între părți: potrivit reclamantului, a durat opt ore, în timp ce Guvernul susține că a continuat doar o oră. În același timp, este incontestabil că polițiștii nu au făcut nici o înregistrare a faptului audierii în acea zi.

8. Momentul eliberării reclamantului este, de asemenea, disputat între părți: Guvernul susține că el a plecat la ora 14.00, în timp ce reclamantul susține că a fost eliberat pe la orele 17.00. Cu toate acestea, este indiscutabil că reclamantul a luat un taxi din fața Ministerului Afacerilor Interne și a mers direct la prietenul lui, V.P., cu care intenționa să plece în Germania a doua zi dimineă, pentru a-l anunța că nu va putea pleca. Ambii, taximetristul și prietenul său au observat echimoze pe față și reclamantul l-a spus că a fost bătut de către polițiști în incinta Ministerului Afacerilor Interne. Reclamantul a primit de la taximetrist o carte de vizită.

9. Reclamantul în timpul nopții s-a simțit rău și în dimineă următoare, la 22 decembrie 2004, s-a adresat la Spitalul de Urgență. Registrul spitalului conține următoarea informație:

"Pacientul a fost bătut de către polițiști în incinta Ministerului Afacerilor Interne la 21 decembrie 2004 la 11.50, și-a pierdut cunoștință pentru câteva minute. Acuză cefalee, grețuri, vomă și amețeli. Diagnosticul: contuzii și vînătăi pe față, buza de sus, cap și corp...Reclamantul refuză spitalizarea. Informația a fost transmisă Comisariatului General de Poliție și recepționată de către D. sub numărul 6196 la 20.35".

10. Aparent nici o acțiune nu s-a întreprins ca urmare a informării Comisariatului General de Poliție de către Spitalul de Urgență cu privire la sesizările reclamantului cu privire la maltratare din partea polițiștilor.

11. În aceeași zi, la 22 decembrie 2004, la ora 16.45, reclamantul a fost internat într-un spital militar. Potrivit reclamantului, el a ales acest spital în loc de Spitalul de Urgență, pentru că oferea servicii mai ieftine. Potrivit registrului de la spital, reclamantul face aceleași mențiuni despre evenimente, ca a făcut-o la Spitalul de Urgență, cu privire la maltratări la care a fost supus din partea celor doi polițiști la 21 decembrie 2004, în

incinta Ministerului Afacerilor Interne. I-a fost diagnosticat traumatism la cap, multiple lovituri pe corp, la cap și surditate post-traumatică la urechea dreaptă. Reclamantul a fost externat din spital la 31 decembrie 2004.

12. La 5 ianuarie 2005, reclamantul a obținut un raport de examinare medico-legală cu privire la leziunile sale corporale. Raportul a confirmat diagnosticul anterior și a stabilit că leziunile au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice cu un obiect dur contondent și constatările efectuate în rezultatul examinărilor medicale au fost conforme cu susținerile reclamantului în legătură cu aplicarea forței fizice împotriva sa la 21 decembrie 2004. Potrivit Codului Penal, leziunile se califică ca vătămări corporale ușoare, care necesită îngrijiri medicale până la douăzeci și una de zile.

13. La 3 septembrie 2005, în cadrul acțiunilor de urmărire penală, efectuate cauzei penale inițiate împotriva reclamantului, el s-a plîns unui ofițer de urmărire penală că a fost maltratată la 21 decembrie 2004. Aparent nici o acțiune nu a fost întreprinsă în legătură cu plîngerea reclamantului.

14. La 15 decembrie 2005, reclamantul a scris la Procuratura Generală și s-a plîns că luînd cunoștință cu dosarul penal la 14 decembrie 2005, a constatat că acesta nu conținea nici o informație cu privire la audierea sa din 21 decembrie 2004 și nici o acțiune nu a fost întreprinsă în legătură cu rele tratamente din acea zi, în pofida celor două plîngeri, una fiind depusă la spital la 22 decembrie 2004 și una - de el însuși la 3 septembrie 2005. El a solicitat să fie inițiat un proces penal împotriva celor doi polițiști care l-au maltratată și a anexat la cererea sa o copie a raportului de expertiză medico-legală din 5 ianuarie 2005.

15. La 15 ianuarie 2006, Procuratura Generală a decis să nu dea curs plîngerii reclamantului cu privire la rele tratamente, întrucît aceasta este nefondată. Într-o ordonanță din aceeași zi s-a menționat că polițiștii acuzați au recunoscut că au chestionat reclamantul; oricum dîșii au negat faptul maltratării și, întrucît, reclamantul s-a plîns de rele tratamente doar după un an de zile, este evident că el a avut intenția să tergiverseze și să împiedice procesul penal inițiat împotriva sa. Aparent, reclamantul nu a fost chestionat și nu s-a făcut nici o mențiune despre plîngerile anterioare sau despre raportul de expertiză medico-legală. Reclamantul a atacat această decizie și a susținut că raportul de expertiză medico-legală nu a fost evaluat. De asemenea, el a susținut că are un martor care ar putea confirma faptul maltratării sale.

16. La 24 martie 2006, Judecătoria Sectorului Centru a admis contestația reclamantului și a anulat ordonanța procuraturii. S-a constatat, *inter alia*, că Procuratura Generală nu a cercetat suficient proba medicală prezentată de către solicitant.

17. La 11 mai 2006, reclamantul a fost audiat de către un procuror. El a reiterat circumstanțele menționate anterior în plîngerea sa și a informat

procurorul despre taximetristul care poate depune mărturii cu privire la starea lui în seara zilei de 21 decembrie 2004.

18. La o dată nespecificată procurorul a chestionat taximetristul care a condus reclamantul de la Ministerul Afacerilor Interne (a se vedea mai sus paragraful 8). Taximetristul a declarat că a luat reclamantul de la colțul străzii, unde este amplasat edificiul Ministerului Afacerilor Interne, în seara zilei de 21 decembrie 2004. Hainele reclamantului erau murdare și prăfuite și inițial el a crezut că reclamantul este în stare de ebrietate. Totuși, mai târziu, reclamantul i-a spus că a fost bătut de către doi polițiști în incinta Ministerului Afacerilor Interne. Reclamantul i-a arătat semne de maltratări pe față, și anume o ureche umflată și vînătăi în jurul acesteia. Înainte de a coborî din mașină, reclamantul a cerut de la taximetrist cartea de vizită și acesta i l-a dat.

19. La o dată nespecificată procurorul a chestionat prietenul reclamantului, pe care acesta din urmă l-a vizitat în seara zilei de 21 decembrie 2004 (a se vedea mai sus paragraful 8). Prietenul reclamantului a confirmat că în seara zilei de 21 decembrie 2004 între orele 20.00 și 22.00, reclamantul a venit la el acasă pentru a-l anunța că nu va putea pleca în Germania a doua zi. Reclamantul avea vînătăi pe față și i-a spus că a fost bătut în aceeași zi de către polițiști în incinta Ministerului Afacerilor Interne.

20. La 7 iulie 2006, Procuratura sectorului Centru a respins din nou cererea reclamantului cu privire la rele tratamente. Fără a da nici o apreciere constatărilor medico-legale precum și a declarațiilor taximetristului și prietenului reclamantului, Procuratura a constatat că plîngerea reclamantului este nefondată, deoarece existau suficiente probe întru vinovăția reclamantului în comiterea infracțiunii imputate, și pornind de ideea că plîngerea cu privire la rele tratamente a fost o simplă încercare de a împiedica și tergiversa urmărirea penală inițiată împotriva reclamantului. Aceste raționamente s-au completat și prin faptul că reclamantul s-a plîns doar peste un de la pretinsele evenimente. Reclamantul a contestat această decizie la procurorul ierarhic superior.

21. La 29 ianuarie 2007 procurorul ierarhic superior a respins contestația reclamantului ca neîntemeiată din aceleași motive. Reclamantul a contestat această din urmă decizie în instanța de judecată.

22. La 24 aprilie 2007, Judecătoria sectorului Centru a admis contestația reclamantului. Instanța a constatat, *inter alia*, că deciziile procurorilor sunt neargumentate.

23. La 29 iunie 2007, procurorul de la Procuratura sectorului Centru din nou a respins plîngerea reclamantului. El a constatat, *inter alia*, că polițiștii suspectați au recunoscut că audierea reclamantului la 21 decembrie 2004 a durat doar o oră, oricum ei au negat aplicarea forței. Declarațiile taximetristului și a prietenului reclamantului nu au fost acceptate, deoarece ei nu au fost martori oculari a maltrătarilor, iar despre pretinse rele

tratamente au aflat din cuvintele reclamantului. Polițiștii au declarat că nu au putu fi posibile maltratări a reclamantului, deoarece cu un etaj mai sus față de biroul lor de serviciu se află oficiul Ministrului și în cazul în care ar fi fost strigăte, Ministrul și alți funcționari de rang înalt a Ministerului le-ar fi auzit. Cu atât mai mult, ei personal nu au bastoane de cauciuc în birou și fapta care i se încredințează reclamantului nu era atât de gravă pentru a justifica maltratarea lui. Un coleg de-al polițiștilor, de asemenea, a declarat că reclamantul nu a fost maltrat și că în timpul audierii ușa biroului a fost mereu deschisă. Reclamantul a atacat din nou această ordonanță și a susținut că este ilegală, deoarece procurorul a omis să examineze obiectiv și complet circumstanțele cauzei. Reclamantul a menționat că procurorul nu a remarcat că ofițerii de poliție nu au înregistrat reținerea și chestionarea lui din 21 decembrie 2004.

24. La 15 august 2007 contestația reclamantului a fost respinsă de către Judecătoria sectorului Centru. Instanța a constatat că raportul de expertiză medico-legală din 5 ianuarie 2005 nu probează maltratarea reclamantului, deoarece concluziile medico-legale au fost întocmite cu 12 zile mai târziu de la pretinse rele tratamente.

25. Vătămarea urechii drepte a reclamantului a fost atât de gravă, încât niciodată nu va putea fi remediată. Reclamantul a prezentat un raport medical din 2007, în care se menționa că pierderea auzului la urechea dreaptă a fost iremediabilă și permanentă.

26. La o dată nespecificată, reclamantul a solicitat un raport medical de la Centrul de Medicină Legală al Ministerului Sănătății, în care, la 11 noiembrie 2008, s-a concluzionat, că în urma traumei la cap, din 21 decembrie 2004, reclamantul a pierdut complet auzul la urechea dreaptă. Potrivit legislației naționale, vătămarea cauzată reclamantului a dus la o pierdere a capacității de muncă cu 25%. Potrivit Codului Penal leziunile corporale a reclamantului ar fi recalificate drept vătămare corporală medie urmată de o dereglare îndelungată a sănătății, necesitând mai mult de douăzeci și una de zile de îngrijiri medicale.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ

A. Dreptul național

27. Dispozițiile relevante ale Codului Penal prevăd:

Articolul 309. Constrângerea de a face declarații

(1) Constrângerea persoanei, prin amenințare sau prin alte acte ilegale, de a face declarații la interogatoriu, ... de către cel care efectuează urmărirea penală...se pedepsesc cu închisoare de până la 3 ani...

(2) Aceeași acțiune însoțită:

a) de aplicarea violenței;

b) de tratamente crude, inumane sau degradante;

...

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani...

Articolul 309¹. Tortura

(1) Provocarea, în mod intenționat, a unei dureri sau suferințe puternice, fizice ori psihice unei persoane, în special cu scopul de a obține de la această persoană ... informații sau mărturisiri... se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) ... săvârșite:

c) de două sau mai multe persoane;

e) cu folosirea unor instrumente speciale de tortură sau a altor obiecte adaptate în acest scop;

f) de o persoană cu înaltă funcție de răspundere,¹

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

28. Dispozițiile relevante ale Codului cu privire la Contravenții Administrative prevăd după cum urmează:

Articolul 47¹. Cauzarea leziunilor corporale

Cauzarea premeditată a leziunilor corporale ușoare, maltratarea, aplicarea loviturilor și a altor acțiuni violente care au provocat dureri fizice - atrag aplicarea unei amenzi de la zece la cincisprezece unități convenționale sau arest administrativ pe un termen de până la cincisprezece zile...

B. Căile de remediere naționale invocate de Guvern

29. În cauza *Ciorap v. Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Finanțelor* (hotărâre definitivă a Curții Supreme de Justiție din 19

¹ Nota: În textul original al hotărârii este expusă sintagma: „by an official” - „de un funcționar”. În fapt prevederile Codului penal la articolul 309¹ alin.(2) p.f) sună după cum a fost indicat mai sus.

decembrie 2007) o persoană, intrată în custodia poliției, a fost maltrată de polițiști atât de extrem, încât i-a fost lezat craniul și a avut o rană post-operatorie deschisă. În pofida unor dovezi evidente că a fost maltratat, Procuratura Generală a respins plîngerea sa, iar materialul video cu privire la maltratarea sa a dispărut din materialele dosarului penal. Reclamantul a înaintat o acțiune civilă împotriva statului, susținînd că i-a fost încălcat dreptul garantat de către Articolul 3 din Convenție și a solicitat o despăgubire de 300 000 MDL (aproximativ 18 000 EUR). Curtea Supremă de Justiție printr-o hotărîre definitivă a constatat că erau suficiente probe în sprijinul susținerilor reclamantului cu privire la tortură, și investigația Procuraturii Generale a fost inefficientă prin urmare a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție. Reclamantului inițial s-a acordat despăgubiri în valoare de 30 000 MDL; totuși, suma despăgubirii a fost redusă de Curtea Supremă de Justiție pînă la 3 000 MDL (aproximativ 180 EUR).

ÎN DREPT

30. Reclamantul s-a plîns în temeiul Articolului 3 din Convenție de faptul că a fost maltratat de polițiști la 21 decembrie 2004. De asemenea, el s-a plîns că autoritățile naționale, în modul corespunzător, nu au investigat plîngerile sale cu privire la rele tratamente. Articolul 3 din Convenție prevede următoarele:

"Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante".

31. Reclamantul a pledat că nu a dispus de remedii eficiente pentru a solicita despăgubiri în legătură cu maltratarea la care a fost supus și a pretins violarea Articolului 13, care prevede:

"Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul efectiv să se adreseze unei instanțe naționale. . . "

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

32. Guvernul a susținut că cererea este inadmisibilă, din cauza neepuizării căilor de recurs interne. În special, s-a susținut că reclamantul ar fi trebuit să inițieze o acțiune civilă și să solicite despăgubiri pentru pretinsa maltratare. Guvernul au făcut referire la jurisprudența instanțelor naționale, în special cauza *Ciorap* (vezi mai sus paragraful 29). Alternativ, reclamantul ar fi putut să se plîngă în virtutea art.471 din Codul cu privire la Contravenții Administrative.

33. Cu privire la afirmația Guvernului precum că reclamantul ar fi trebuit să se plîngă în virtutea prevederilor Codului cu privire la

Contravenții Administrative, Curtea reiterează că o persoană nu este obligată să utilizeze mai mult decât o singură cale de recurs dacă există mai multe disponibile (vezi, spre exemplu, *Airey v. Irlanda*, 9 octombrie 1979, § 23, Seria A nr.32). Din circumstanțele cauzei rezultă cert că reclamantul a formulat o plîngere cu privire la cei doi polițiști în virtutea prevederilor din Codul Penal (vezi paragrafele 13 și 14). Guvernul nu a pledat că o astfel de procedură este una ineficientă în ce privește pretinsa violare a dreptului reclamantului, garantat de Articolul 3 din Convenție. Astfel, urmează a fi respinsă obiecția Guvernului precum că reclamantul ar fi trebuit, de asemenea, să se plîngă în virtutea dispozițiilor din Codul cu privire la Contravenții Administrative.

34. În ceea ce privește remediile cu caracter civil invocate de Guvern, Curtea reiterează că în cazul în care un individ face o afirmație credibilă că a suferit un rele tratamente prin violarea Articolului 3 din partea polițiștilor sau altor reprezentanți a statului, această prevedere, în comun cu obligația generală a statului potrivit Articolului 1 din Convenție de a "recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în...Convenție", impune direct existența unei investigații oficiale. Așa cum o investigație în temeiul Articolului 2 din Convenție, o astfel de investigație ar trebui să conducă la identificarea și pedepsirea celor responsabili. În caz contrar, interdicția normativă generală a torturii și tratamentelor inumane și degradante și a pedepselor, în pofida importanței sale fundamentale, va fi ineficientă în practică și, în unele situații, pentru reprezentanții statului va exista posibilitatea, cu o responsabilitate imaginară, să abuzeze de drepturile sale asupra celor pe care îi veghează (a se vedea, printre alte imperative, *Labita v. Italia* [GC], no. 26772/95, § 131, CEDO 2000-IV).

35. Examinînd hotărîrile instanțelor judecătorești naționale în cauza *Ciorap*, Curtea notează că în afară de faptul că despăgubirile acordate pentru prejudiciul moral d-lui Ciorap sunt vădit neadecvate pentru o încălcare atît de gravă cum este tortura, procedurile civile în cauză nu a contribuit la identificarea și pedepsirea colaboratorilor de poliție responsabili. Curtea reamintește și alte hotărîri judiciare naționale cu privire la despăgubirea victimelor ale violării Articolului 3 din Convenție, cum ar fi hotărîrea din 2004 în cauza *Drugalev contra Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor* (a se vedea *Holomiov v. Moldova*, no.30649/05, § § 88, 106 și 107, 7 noiembrie 2006). Cu toate acestea, astfel de soluții, încurajatoare cum par a fi, nu sunt o parte a unei politici coerente a instanțelor naționale, care să ofere remedii reale împotriva încălcărilor Articolului 3 din Convenție. Curtea consideră, prin urmare, că plîngerea în temeiul Articolului 3 din Convenție nu poate fi declarată inadmisibilă pentru neepuizarea căilor de recurs interne și respectiv obiecțiile Guvernului urmează a fi respinse.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

A. Declarațiile părților

1. *Cu privire la pretinsa maltratare*

36. Reclamantul a susținut că la 21 decembrie 2004 între orele 9.00 și 17.00 el s-a aflat sub controlul poliției la poliție și pînă la această el era perfect sănătos. După eliberarea sa, el avea leziuni pe corp, care au fost confirmate prin raportul medical din 22 decembrie 2004 necontestat de Guvern. Proba medicală, care a fost sprijinită prin declarațiile celor doi martori (taximetristul și prietenul reclamantului), a demonstrat, dincolo de orice dubiu rezonabil, că leziunile au fost cauzate reclamantului în timpul detenției sale în clădirea Ministerului Afacerilor Interne. Concluziile la care au ajuns organele de investigații în urma respingerii plîngerii reclamantului, s-au bazat, exclusiv, pe declarațiile polițiștilor acuzați de rele tratamente. Reclamantul, de asemenea, susține că unul din polițiștii, acuzat de dînsul, a admis implicit existența unei practici curente de maltratare a suspectilor, prin menționarea că acuzațiile împotriva reclamantului nu au fost atît de grave pentru a determina maltratarea ultimului.

37. Guvernul a contestat declarațiile reclamantului și a pledat că ultimul nu a fost supus unei maltratări la 21 decembrie 2004. În susținerea poziției sale, Guvernul a parafrazat concluziile Procuraturii din ordonanțe de respingere a plîngerii reclamantului.

2. *Cu privire la pretinsa investigație necorespunzătoare*

38. Reclamantul a pledat că pentru a declanșa o investigație este necesară o plîngere din partea victimei numai atunci cînd este vorba despre cazurile de violență între indivizi. În conformitate cu articolele 276 și 298 din Codul de Procedură Penală inițierea unei investigații în legătură cu pretinsa maltratare din partea polițiștilor nu este condiționată de depunerea unei plîngerii prealabile de la presupusa victimă a maltratării. În sprijinul celor menționate, reclamantul a transmis o copie a ordinului Procurorului General, adresat subordonaților săi, potrivit căruia procurorii au obligația de a investiga *ex officio* orice caz cu privire la tortură și rele tratamente din partea poliției.

39. Reclamantul a fost informat la 22 decembrie 2004 din partea spitalului precum că poliția a fost informată cu privire la pretinsa maltratare. Prin urmare, el nu a depus nici o plîngere și aștepta să fie chemat la poliție pentru a face declarații.

40. La 3 septembrie 2005, cînd a fost citat de un procuror pentru chestionare în legătură cu procesul penal inițiat împotriva sa, reclamantul s-

a plîns cu privire la maltratarea din 21 decembrie 2004. În pofida acestui fapt, și în pofida prevederilor Codului de Procedură Penală, nu s-a întreprins nici o acțiune.

41. La data de 14 decembrie 2005, luînd cunoștință cu dosarul penal întru acuzarea sa, reclamantul a observat că acesta nu conține nici un fel de informație din cea prezentată de la spital la 22 decembrie 2004, sau din plîngerea sa, înaintată la 3 septembrie 2005, precum și la 15 decembrie 2005.

42. Chiar și după 15 decembrie 2005, Procuratura nu a investigat deloc cazul și la 15 ianuarie 2006 a respins plîngerea doar în temeiul declarațiilor polițiștilor acuzați. Procurorul care a condus cazul, a concluzionat că reclamantul a înaintat o plîngere cu privire la maltratare doar pentru a denatura procesul penal inițiat împotriva sa; totuși, reclamantul nu a recunoscut nimic în timpul audierii din 21 decembrie 2004 prin urmare nici un denunț fals nu l-ar fi ajutat în procesul penal întru acuzarea sa. Cu atît mai mult, după 21 decembrie 2004 polițiștii care l-au maltratată nu au fost implicați în investigarea cauzei întru acuzarea reclamantului.

43. În timpul investigației pretinselor maltratări ale reclamantului, procurorii au audiat doar doi martori și polițiștii acuzați de maltratare. Procurorii nu au chestionat medicii care au examinat reclamantul. Cu atît mai mult, materialele examinării plîngerii cu privire la maltratare nu conțin nimic ce ar indica că procurorii au luat în considerație concluziile medicilor, potrivit cărora leziunile corporale a reclamantului erau conforme cu descrierea evenimentelor de către ultimul. Procurorii, de asemenea, au omis să ofere o explicație alternativă cu privire la apariția leziunilor corporale.

44. Guvernul a pledat că la momentul primirii informației de la spital cu privire la maltratarea reclamantului, la 22 decembrie 2004, faptele prejudiciabile se încadrau în categoria infracțiunilor (cauzatoare de leziuni ușoare) în cazul cărora urmărirea penală se inițiază doar în rezultatul plîngerii depuse de către victimă. Astfel, chiar dacă poliția a fost informată în legătură cu leziunile reclamantului, nu era posibilă inițierea urmăririi penale pînă cînd nu a fost recepționată o plîngere de la reclamant.

45. După o investigație amănunțită, organele de investigații au ajuns la concluzia că plîngerea reclamantului avea drept scop să manipuleze cu urmărirea penală întru acuzația adusă împotriva ultimului. Cu atît mai mult, faptul că reclamantul s-a plîns doar după un an de zile de la evenimentele avute loc, a făcut dificilă examinarea din partea autorităților a plîngerii sale în modul corespunzător. Dacă reclamantul ar fi informat autoritățile imediat, cele din urmă ar fi căutat urme de sînge ale reclamantului pe hainele polițiștilor acuzați, sau eventual alte probe. Oricum, acest lucru a fost imposibil de realizat din cauza depunerii tardive a plîngerii de reclamant.

46. Martorii reclamantului nu au văzut maltratările și au aflat despre ele doar din cele spuse de reclamant.

B. Aprecierea Curții

1. Cu privire la rele tratamente

47. După cum a susținut Curtea cu mai multe ocazii, Articolul 3 din Convenție consacră una dintre cele mai fundamentale valori ale societăților democratice. Chiar și în cele mai dificile circumstanțe, cum ar fi lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice categoric tortura, tratamente ori pedepse inumane sau degradante. Spre deosebire de cea mai mare parte a clauzelor fundamentale ale Convenției și a Protocoalelor nr.nr. 1 și 4, Articolul 3 din Convenție nu conține nici o prevedere cu privire la excepții și nici o derogare de la acesta normă nu este permisă în conformitate cu articolul 15 § 2, chiar și în cazul unei urgențe de interes public sub un pericol pentru viața națiunii (vezi *Selmouni v. Franța* [GC], nr. 25803/94, § 95, CEDO 1999-V, și *Assenov și alții v. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 93 *Culegere de Hotărâri și Decizii* 1998-VIII).

48. În cazul în care o persoană a suferit leziuni corporale în timpul detenției sau sub controlul poliției, oricare vătămare corporală va duce la apariția unei prezumții puternice că persoana a fost maltrată (a se vedea *Bursuc v. România*, nr. 42066/98, § 80, 12 octombrie 2004). Este de datoria statului să ofere o explicație plauzibilă cum au fost cauzate leziunile, în lipsa căreia se pune o problemă în sensul art.3 din Convenție (*Selmouni v. Franța*, citată anterior, § 87).

49. În aprecierea probelor, Curtea, de obicei, aplică standardul probațiunii "dincolo de orice dubiu rezonabil" (a se vedea *Irlanda v. Regatul Unit al Marii Britanii*, 18 ianuarie 1978, § 161, Seria A, nr. 25). Cu toate acestea, o astfel de probă derivă din coexistența suficient de perseverentă, clară și concordantă a raționamentelor sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială. Când evenimentele în litigiu se află în întregime, sau în mare parte, în cunoștință de cauză exclusivă a autorităților, cum este și cazul persoanelor care se află în custodie sub controlul acestor autorități, se nasc prezumții puternice în ce privește leziunile apărute în timpul detenției. Fără îndoială, sarcina probării urmează să cadă pe seama autorităților în sensul de a oferi o explicație convingătoare și satisfăcătoare (a se vedea *Salman v. Turcia* [GC], nr. 21986/93, § 100, CEDO 2000-VII).

50. Necontestabil este faptul că la 21 decembrie 2004, reclamantul s-a aflat sub controlul poliției la Ministerul Afacerilor Interne. Curtea notează cu impaciență că nu a avut loc nici o înregistrare a momentului sosirii și eliberării, precum și a timpului audierii reclamantului. În raportul medical, din 22 decembrie 2004, dimineața, se concluzionează că reclamantul avea leziuni la cap și pe corp. Este adevărat că după ce a fost eliberat de la Ministrul Afacerilor Interne, reclamantul nu a mers direct la spital. Totuși el a avut posibilitatea să indice doi martori, care au confirmat că el avea leziuni pe față în seara de 21 decembrie 2004, după ce a fost eliberat de la

Ministerul Afacerilor Interne. Unul din martori era taximetrist și l-a luat din fața Ministerului Afacerilor Interne. Procuratura sect.Centru a respins declarațiile taximetristului, considerînd-o dovadă din spusele altora, în particular reclamantul a fost acela care i-a spus că a fost bătut de către polițiști. Totuși, din declarațiile taximetristului reiese, evident, că el personal a văzut leziuni pe fața reclamantului, precum și hainele murdare ale acestuia. Cu atît mai mult, este indiscutabil între părți că reclamantul a fost văzut imediat de către taximetrist după ce a fost eliberat din clădirea Ministerului Afacerilor Interne.

51. Prin prisma considerațiilor sus-menționate, întrucît nu s-a constatat că reclamantul a avut vătămări corporale înainte de a intra în clădirea Ministerului Afacerilor Interne, Curtea concluzionează că reclamantului au fost cauzate leziuni în perioada aflării sale în Ministerul Afacerilor Interne, la 21 decembrie 2004.

52. Întrucît Guvernul nu oferă nici o explicație cu privire la apariția leziunilor sus-indicate și luînd în considerație prezumția puternică care apare în asemenea cazuri (vezi mai sus paragraful 48), Curtea concluzionează că Guvernul nu a oferit o explicație plauzibilă atunci cînd a susținut că leziunile reclamantului au fost provocate în alte circumstanțe decît rele tratamente în custodia poliției. Prin urmare, a avut loc o violare a Articolului 3 din Convenție, întrucît reclamantul a fost subiectul relelor tratamente.

2. Cu privire la pretinsa investigație inadecvată

53. Alăturat principiului de bază enunțat mai sus în paragraful 34, Curtea reiterează precum că investigația alegațiilor serioase cu privire la maltratare urmează a fi minuțioasă. Acesta înseamnă că autoritățile, mereu, urmează să întreprindă măsuri pentru a constata ce s-a întîmplat în fapt și nu ar trebui să se bazeze pe concluzii pripite și nefondate în adoptarea deciziilor sale sau în vederea încetării investigațiilor (a se vedea hotărîrea *Assenov și alții*, citată anterior, § 103 și următoarele). Autoritățile trebuie să efectueze toate măsurile rezonabile și disponibile pentru a obține dovezi cu privire la evenimente, inclusiv, *inter alia*, declarațiile martorilor oculari și constatări medico-legale (a se vedea *Tanrikulu v. Turcia* [MC], nr. 23763/94, § 104, CEDO 1999-IV, și *Gul și v. Turcia*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice deficiență a investigației care subminează capacitatea de a stabili sursa leziunilor corporale sau identitatea persoanelor responsabile, riscă să nu corespundă acestui standard.

54. Curtea a constatat numeroase deficiențe grave în cadrul investigației efectuate de către autoritățile naționale. În ce privește convingerea Guvernului în faptul că reclamantul a așteptat aproape un an pînă a depune personal o plîngere cu privire la maltratarea sa, Curtea a constatat că reclamantul a solicitat asistență medicală după ce a fost eliberat. Medicul care l-a examinat a notificat poliției despre vătămarile corporale și alegațiile

reclamantului precum că leziunile au fost cauzate de polițiști. În asemenea cazuri, autorităților l-ea revenit obligația să investigheze faptele invocate în notificarea de la spital. Cu toate acestea, la notificare nu s-a dat nici un răspuns. De asemenea, Procuratura nu a întreprins nimic, chiar și atunci când plîngerea a fost înaintată de reclamant personal, la 3 septembrie 2005. După 15 decembrie 2005, cînd în cele din urmă, s-a inițiat o investigație, procurorii nu cercetat faptul de ce cei doi polițiști acuzați au omis să facă vreo înregistrare cu privire la audierea reclamantului din 21 decembrie 2004. La 15 ianuarie 2006 Procuratura a respins plîngerea reclamantului, fără a chestiona martori și cel puțin pe reclamant însuși. S-a concluzionat că scopul reclamantului era împiedicarea mersului urmăririi penale inițiate întru acuzarea lui, concluzie care predominat în continuu pînă la finalizarea investigației. Este notabil faptul că, ajungînd la o astfel de concluzie, Procuratura nu a făcut nici o analiză pentru a observa dacă reclamantul a avut vre-un stimul pentru a depune declarații false împotriva celor doi polițiști sau dacă reclamantul putea beneficia cumva de astfel de acuzații, în circumstanțele în care la 21 decembrie nu s-a obținut nici o autodenunțare, iar după ziua respectivă polițiștii acuzați nu au mai participat în proces.

55. Este adevărat că după anularea ordonanței Procuraturii din 15 ianuarie 2006 cu privire la respingerea plîngerii reclamantului, martorii au fost audiați. Totuși, Procuratura a respins declarațiile martorilor din considerentul că erau mărturisiri din spusele altora și informația despre maltratare, taximetristul și prietenul reclamantului, au obținut-o din expunerea evenimentelor din partea reclamantului. Totuși, examinînd declarațiile martorilor, Curtea a constatat că ei au afirmat că au văzut semne de violențe pe față. Aceste declarații, foarte importante, au fost ignorate de către procurori și calificate ca informații irelevante.

56. Prin prisma deficiențelor grave la care s-a făcut referire mai sus, Curtea consideră că autoritățile naționale nu au încercat într-un mod serios să investigheze plîngerile reclamantului cu privire la maltratare. Prin urmare, și în acest sens a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 13 DIN CONVENȚIE

57. Reclamantul a susținut că în rezultatul investigației penale ineficiente în legătură cu alegațiile sale cu privire la maltratare el nu a dispus de remedii efective pentru a solicita despăgubiri pentru rele tratamente la care a fost supus.

58. Guvernul și-a exprimat dezacordul și a invocat cauza *Ciorap* ca exemplu al căilor naționale de recurs disponibile.

59. Curtea constată că Guvernul nu a reușit să prezinte dovezi în ceea ce privește existența unor remedii naționale efective (a se vedea mai sus paragrafele 32-35). În orice caz, avînd în vedere caracterul inadecvat al investigației în legătură cu sesizarea penală a reclamantului împotriva

polițiștilor care l-au maltratată, o acțiune civilă bazată pe aceleași fapte și pretenții, nu ar fi avut nici un succes. Prin urmare, Curtea consideră că nu a fost demonstrat faptul că au existat remedii efective pentru reclamant întru a pretinde despăgubiri în legătură cu maltratarea cauzată de către polițiști. Respectiv, a avut loc o violare a Articolului 13 din Convenție, luat în conexitate cu Articolul 3 din Convenție.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

60. Articolul 41 din Convenție prevede:

« Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul o satisfacție echitabilă ».

A. Prejudiciul material

61. Reclamantul a solicitat 200 EUR pentru prejudiciul material, suma reprezentând cheltuielile sale la tratamentul leziunilor cauzate la 21 decembrie 2004.

62. Guvernul a menționat că reclamantul nu are dreptul la nici un fel de despăgubiri, deoarece nu a fost maltratată.

63. Curtea consideră că există o legătură cauzală între încălcarea constatată și prejudiciul material pretins; respectiv Curtea acordă în întregime suma pretinsă cu titlu de prejudiciu material.

B. Prejudiciul moral

64. Reclamantul a pretins 150 000 EUR cu titlu de prejudiciul moral, susținând că el a suferit dureri fizice grave în rezultatul maltratării, fiind necesar mai mult de 21 de zile de tratament. De asemenea, el a suportat suferințe morale și emoționale serioase urmare a tratamentului la care a fost supus și ca rezultat al pierderii totale a auzului la urechea dreaptă. Potrivit legislației naționale o astfel de invaliditate constituie o pierdere a capacității de muncă cu 25%. Invaliditatea reclamantului a constituit un impediment serios în vederea practicării activității sale și i-a creat dificultăți privind căutarea unui nou loc de muncă. Reclamantul și ceilalți membri ai familiei, aflați la îngrijirea sa, prin urmare, au rămas într-o situație materială foarte dificilă. El a fost obligat să accepte o muncă mai puțin calificată, pentru a-și putea întreține familia.

65. Guvernul și-a exprimat dezacordul și a pledat întrucât autoritățile naționale nu au constatat că reclamantul a fost maltratată de către polițiști, nu este în drept să pretindă nici o despăgubire. Alternativ, Guvernul a

menționat că suma pretinsă este excesivă prin prisma jurisprudenței Curții în cazurile similare.

66. Avînd în vedere încălcările constatate mai sus și gravitatea lor, Curtea consideră că suma pentru prejudiciul moral este justificată în acest caz. Evaluînd echitabil și luînd în considerație invaliditatea permanentă cauzată reclamantului prin rele tratamente, Curtea acordă 25 000 EUR.

C. Costuri și cheltuieli

67. Reclamantul, la fel, a pretins 5 287 EUR pentru costuri și cheltuieli, suportate în fața Curții.

68. Guvernul a contestat această sumă și a susținut că este excesivă și nefondată.

69. Curtea acordă 3 500 EUR pentru costuri și cheltuieli.

D. Penalitățile

70. Curtea consideră oportun că penalitățile de întârziere să fie bazate pe rata minimă de împrumut a Băncii Centrale Europene la care se va adăuga trei procente.

DIN ACESTE CONSIDERENTE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* plîngerea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea Articolului 3 din Convenție în ce privește rele tratamente ale reclamantului din partea polițiștilor, la 21 decembrie 2004;
3. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea a Articolului 3 din Convenție în ce privește omisiunea efectuării unei investigații eficiente a plîngerilor reclamantului cu privire la rele tratamente în timpul detenției.
4. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea Articolului 13 din Convenție în ce privește lipsa remediilor efective în raport cu plîngerile adresate vizînd rele tratamente.
5. *Hotărăște*
 - (a) că statul reclamat trebuie să achite reclamantului, în decurs de trei luni de la data la care hotărîrea va deveni definitivă, potrivit articolului

44 § 2 din Convenție, următoarele sume, convertite în valuta națională a statului reclamat, la rata de schimb valutară aplicabilă la data achitării;

- (i) 200 EUR (două sute euro) în legătură cu prejudiciul material;
- (ii) 25 000 EUR (douăzeci și cinci mii euro) în legătură cu prejudiciul moral;
- (iii) 3 500 EUR (trei mii cinci sute de euro) pentru costuri și cheltuieli;
- (iv) orice taxă exigibilă în legătură cu sumele sus-menționate;

(b) că din momentul expirării celor trei luni sus menționate până la data executării trebuie să fie achitată o rată simplă a dobânzii la sumele de mai sus, egală cu rata limită de împrumut a Băncii Centrale Europene pentru perioada de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului de satisfacție echitabilă.

Întocmită în limba engleză și notificată în scris la 24 februarie 2009, potrivit articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza,
Președinte